

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 307/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., Advokátska kancelária..., s. r. o., B., vedené pod sp. zn. Rvp 9758/2012 až sp. zn. Rvp 9762/2012 vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš v bližšie neoznačených konaniach a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 9758/2012 až sp. zn. Rvp 9762/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 9758/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 2. júla 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) v bližšie neoznačených konaniach (súdny exekútorom boli veci vedené pod spisovými značkami: EX 7413/2011, EX 8101/2011, EX 1115/2011, EX 5541/2011 a EX 12440/2011, pozn.).

Sťažovateľka v predmetných veciach osobitne podanými návrhmi požiadala súdneho exekútora o vykonanie exekúcií. Súdny exekútor postupujúc podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov následne požiadal okresný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcií. Okresný súd tieto žiadosti prijal na ďalšie konanie, čím došlo k zákonnému založeniu jeho povinnosti rozhodnúť o nich v rámci priznanej právomoci v zákonom ustanovenej lehote.

Sťažovateľka uvádza, že okresný súd o žiadostiach súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcií do dňa spísania ústavných sťažností rozhodol len čiastočne napriek tomu, že veci nevykazujú prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadujú takú spoluprácu okresného súdu s účastníkmi konania, ktorá by mohla podstatne ovplyvniť jeho posúdenie, resp. rozhodnutie v označených veciach. Podľa sťažovateľky *„Z pohľadu platného práva... nie je možné akceptovať stav, kedy exekučný súd... poverí súdneho exekútora výkonom exekúcie len pre časť pohľadávky oprávneného a o právnom osude zostávajúcej časti pohľadávky nerozhodne (či už pozitívne udelením poverenia alebo negatívne zamietnutím žiadosti).“*

Sťažovateľka v sťažnostiach neuviedla spisové značky, pod ktorými sa napádané exekučné konania vedú, pretože podľa nej tieto konania môže identifikovať len pomocou označenia účastníkov a údajov, ktoré sú jej známe.

Vzhľadom na neodôvodnenú nečinnosť a neefektívny postup okresného súdu sťažovateľka podala opakovane žiadosti o informáciu o stave konania, ako aj sťažnosti v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) na priet’ahy v ňou iniciovaných exekučných konaniach predsedovi okresného súdu (ktoré však ústavnému súdu nedoručila, pozn.). Sťažovateľka v sťažnostiach uvádza, že na tieto svoje sťažnosti nedostala dosiaľ žiadnu odpoveď.

Uvedeným postupom okresného súdu malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet’ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru upravujúcich zákaz diskriminácie.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka v petite sťažností navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že postupom okresného súdu v konaniach (bližšie nekonkretizovaných) boli porušené ňou označené práva, aby okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných priet’ahov a aby sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon

neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9758/2012 až sp. zn. Rvp 9762/2012 a z neho vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť, ako aj na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy o spojení týchto sťažností na spoločné konanie, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný

súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom..., ak tento zákon neustanovuje inak.

V zmysle § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Citované ustanovenia § 20 ods. 1 až 3 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahujú aj na sťažnosti podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd viazaný pritom návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľka prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu (ktorý koncipoval samotné návrhy, pozn.) v texte sťažností ani

v ich petite neuviedla spisové značky, pod ktorými sú ňou namietané konania vedené okresným súdom, a ani ústavnému súdu s návrhmi nedoručila relevantné (k návrhom sa vzťahujúce) písomné podklady, hoci napr. na prvom liste návrhov uvádza, že tvoria prílohu týchto návrhov (s označením „*listiny podľa textu*“, pozn.).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľky nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné). Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to osobitne v prípade, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky konštatuje, že sťažnosti vykazujú také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom. Na základe uvedených skutočností ústavný súd zastáva názor, že sú splnené predpoklady na odmietnutie označených sťažností sťažovateľky z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí, poukazujúc pritom aj na svoje predchádzajúce rozhodnutia, ktorými už odmietol z obdobných dôvodov v zásade identické sťažnosti sťažovateľky (pozri napr. uznesenia vo veciach vedených pod sp. zn. II. ÚS 218/2012,

sp. zn. II. ÚS 254/2012, sp. zn. I. ÚS 284/2012, sp. zn. I. ÚS 306/2012, sp. zn. III. ÚS 263/2012, sp. zn. III. ÚS 275/2012).

Ústavný súd tiež pripomína, že v konaniach o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), v súlade so svojou ustálenou judikatúrou vyžaduje preukázanie podania sťažnosti predsedovi príslušného súdu proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 3 ods. 7 v spojení s § 62 a nasl. zákona o súdoch. Takúto sťažnosť totiž ústavný súd považuje za účinný prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ktorý vzhľadom na subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd treba využiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (porovnaj napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04).

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka nepreukázala/nedoložila podanie kvalifikovanej sťažnosti na prietahy v súdnom konaní adresovanej predsedovi súdu. Táto skutočnosť by sama osebe bola dôvodom na odmietnutie sťažností pre ich neprípustnosť vyplývajúcu z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Napokon ústavný súd pripomína, že pokiaľ ide o námietku riadneho nevybavenia sťažností sťažovateľky na prietahy v konaní predsedom okresného súdu, sťažovateľka mohla podať sťažnosť podľa § 63 a nasl. zákona o súdoch aj predsedovi nadriadeného krajského súdu, aby vo veci urobil nápravu, čo však z jej sťažností nevyplýva.

Z uvedených dôvodov ústavný súd zastáva názor, že sťažovateľka sa domáha ochrany svojich práv v napadnutých konaniach prostredníctvom sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy tiež predčasne, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažností z dôvodu neprípustnosti.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí, ako aj z dôvodu neprípustnosti.

Rozhodovaním o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky sa už ústavný súd nezaoberal, pretože vzhľadom na opísané okolnosti prípadu a ustálené právne závery rozhodovanie o nich sa stalo bezpredmetným.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2012